

*Evropská Nová pravice
- Proti demokracii a
rovnosti*

Autor: Thomas Jackson

Against Democracy and Equality
Tomislav Suni
Peter Lang, 1990.

Revidovaná a rozšířená edice

Against Democracy and Equality: The European New Right
Tomislav Suni
Arktos, 2011.

V dnešní Americe se lidé, kteří jasně vnímají zásadní problémy země, pohybují v takřka naprostém vynuceném intelektuálním vakuu - Spojené státy totiž odmítají být jen vidět své nejnebezpečnější nepřátele: rasovou a kulturní uzurpaci, rostoucí nenávist k našim evropským kořenům a fatální ztrátu odvahy, díky níž k tomu všemu vůbec mohlo dojít.

Pokud se už veřejnost něčím takovým vůbec zabývá, zpravidla jen proto, aby to vynášela do nebes jako doklad nové a lepší Ameriky. Proto není pro lidi, podle nichž je cesta k nové Americe cestou do zapomnění, obtížné propadnout dojmům, že jsou naprosto osamocení a že celá jejich země čelí jedinečné hrozbě, jejíž rozsah si dosud nikdo nedokázal ani představit.

To ovšem pochopitelně není pravda. Kniha *Against Democracy and Equality* (Proti demokracii a rovnosti) Tomislava Suni nejen že mapuje barvitou a slavnou historii „revolučního konzervatismu,“ ale také čtenářům představuje současný proud evropského myšlení, který se pokouší nalézat odpovědi na otázky, jež si v Americe dosud ani netroufáme pokládat. Jak v předmluvě k tomuto útlému svazku píše profesor Paul Gottfried, doktor Suni předkládá čtenářům prvního anglického průvodce evropskou Novou pravici knižního rozsahu.

Už samotný její název naznačuje, nakolik směle je Nová pravice připravena vzepřít se i těm nejhýčkanějším liberálním axiomům. Jestliže lze u této skupiny myslitelů nalézt ústřední jednotící prvek, pak jím jistě bude hledání podstaty lidské přirozenosti nikoliv v rovnosti, ale v nerovnosti. Jednotlivci, rasy, kultury a národy jsou navzájem odlišné a nerovné; veškeré snahy nakládat s nimi jako s rovnými nutně ústí v určitou formu tyranie.

Podstata člověka spočívá v nerovnosti, nikoliv v rovnosti.

Proto se novopravicoví myslitelé zarytě vymezují proti všem podobám univerzalistického rovnostářství. Přestože označují komunismus za tu nejbezohlednější formu rovnostářského totalitářství, i moderní západní liberalismus považují - pro mnohé nepochybně velmi

kontroverzně – za typ „měkké“ totality, jež svých cílů dosahuje bez masového násilí koncentračních táborů a tajné policie. **Ve své nejzazší podobě, do níž se postupně vyvíjí v USA, už násilnou represi ani nepotřebuje, jelikož se každý člověk postupně stává svým vlastním cenzorem a žalárníkem.**

Neznámější představitelé evropské Nové pravice pocházejí z Francie: Alain de Benoist je zřejmě tím nejproslulejším, ale zapomínat bychom neměli ani na Guillaumea Fayeho či Juliána Freunda. Na intelektuální scénu vstoupili počátkem 70. let a sehráli významnou úlohu při sesazení marxismu z postu nevyhlášeného náboženství evropských intelektuálů. I v Americe, kde je prostředí jejich myšlení nakloněno ještě méně než v Evropě, se stali předmětem pečlivého studia (ve Spojených státech se Nové pravici **dlouhodobě věnuje** především magazín *Telos*, pozn. DP).

Předchůdci

Jak Sunić vysvětluje, hledá Nová pravice inspiraci u meziválečných myslitelů, jejichž vliv však po 2. světové válce následkem příznivého hodnocení některých jejich myšlenek nacismem znatelně zeslábl či vymizel. Jako součást svého úvodu do Nové pravice Sunić stručně představuje filozofii Carla Schmitta (1888-1982), Oswalda Spenglera (1880-1936) a Vilfreda Pareta (1848-1923). Tito myslitelé pronikavým pohledem pozorovali všeobecný chvat k univerzálnímu bratrství a uvědomovali si, že se tak Evropa dobrovolně vzdává nejen svého výsadního postavení ve světě, ale ohrožuje dokonce i samotnou svou podstatu.

„Každý, kdo se stane ovčí, brzy najde svého vlka“

Tak je například podle Pareta pro vládcce pošetilostí zříkat se moci ve jménu všeobecného bratrství. Jak to podává Sunić:

„Utiskovaní a slabí se vždy budou odvolávat na smysl pro spravedlnost svých vládců, ale jakmile se dostanou k moci, stanou se stejnými utlačiteli jako někdejší elita. Kdyby navíc nějaká země skutečně projevovala příznaky přílišné lidskosti, filantropismu nebo rovnostářství, půjde o neklamný příznak nevyléčitelné nemoci.“

Řečeno s Paretem: **„Každý, kdo se stane ovčí, brzy najde svého vlka.“**

Liberálům na tom ale nezáleží. Jen ať severní Afrika pohltně Evropu a Mexiko Spojené státy – jelikož mají všechny národy a kultury totožnou hodnotu, žádná škoda nevznikne a odpor by navíc byl morálně odpudivý.

Rovnost

Jedním z cílů Nové pravice je porozumět kořenům militantního a univerzalistického

rovnostářství, základního stavebního kamene liberální ideologie. Jakkoliv tím nepochybně nepotěší řadu tradičních konzervativců, nachází jeho zdroj v křesťanství. Na rozdíl od polyteistických náboženství klade monoteismus důraz na rovnost všech lidí před Bohem. Od 16. a 17. století pak tato rovnost začala postupně zahrnovat také světské pojetí rovnosti právní a politické.

Pro Novou pravici je Thomas Jefferson díky svým slovům o tom, že všichni lidé jsou si stvořeni rovni, do jisté míry „padouchem.“ Přestože tento svůj výrok americký velikán nemyslel doslovně, nachází Nová pravice očividné paralely mezi Marxem s jeho posedlostí ekonomickou rovností a Jeffersonem.

Jak Tomislav Sunic vysvětluje, nedokáží liberálové kvůli své víře v rovnost účinně vyvracet socialistické a komunistické argumenty. Jen těžko se totiž smiřují se skutečností, že i když lidé požívají politické rovnosti, svobodná hospodářská soutěž bez výjimky vede k nerovným výsledkům. Liberálové tedy nedokáží vznést ze zásady činěné námitky proti komunistickému vynucování ekonomické rovnosti.

Komunismus i národní socialismus tak představitelé Nové pravice chápou coby reakci na polovičaté rovnostářství liberálů. Podle komunistů nejde dostatečně daleko, národní socialisté naopak soudí, že zašlo až příliš daleko.

Nová pravice rovnost odmítá – věří totiž, že kořeny nerovnosti mají genetický základ. Nepředložila sice konkrétní formální legislativu, ale nepochybně by se shodla se slavným britským genetikem **J. B. S. Haldanem**, podle něhož „(...) musí jakýkoliv smysluplný politický a ekonomický systém vycházet z uznání faktu lidské nerovnosti.“

Univerzalizmus

Společným rysem křesťanství, liberalismu i komunismu je jejich požadavek uznání vlastní všeobecné platnosti celým světem. V Markově i Matoušově evangeliu Ježíš opakuje dechberoucí tvrzení, že kdo není s ním, je proti němu. **Nikdy neskrývaným cílem komunismu je celosvětová revoluce, liberální „rozvojové“ projekty však nejsou o nic méně univerzalistické: muslimové musí přijmout feminismus, Japonci antirasismus, Afričany je třeba naučit demokracii a Číňany jíst hamburgery.**

I přes svá neustálá kázání o „toleranci“ tak liberalismus není v praxi o nic tolerantnější než obyčejná náboženská inkvizice a nejraději by celý svět proměnil ke svému obrazu připomínajícímu levicovou americkou univerzitu.

Pohled Alaina de Benoista na společnost se od této vize diametrálně liší:

„Národ není pomíjivý souhrn jednotlivců. Nejedná se o náhodně vzniklý soubor. Jde o spojení dědiců určité části lidských dějin, u nichž se na základě pocitované příchylnosti rozvíjí vůle tvořit své vlastní dějiny a určit si vlastní společný osud.“

Nebo jak to podává doktor Sunić:

„Skutečná ‚organická‘ demokracie může existovat jedině ve společnosti lidí s dobře vyvinutým vědomím dějinného a duchovního pouta ke svému společenství. V tomto organickém uspořádání... nemůže zákon vycházet z nějakých předem vytvořených abstraktních zásad, ale z ducha lidu a jeho jedinečného historického charakteru. V demokracii tohoto typu musí smysl pro společenství jednoznačně a bezvýhradně dostat přednost před ekonomickými a partikulárními zájmy jednotlivců.“

Ekonomismus a individualismus

To nás přivádí k dalším dvěma fatálním nedostatkům liberalismu: důrazu kladenému na ekonomiku a sklonu činit z člověka postupným odstraňováním jeho tradičních organických vazeb atomizovaného jednotlivce. Jakmile je na všechny lidi pohlíženo jako na sobě rovné a vzájemně zaměnitelné, stává se z omezených (tj. nikoliv univerzálních) loajalit čistý přežitek.

Společný trh, měnová unie a nadnárodní organizace jako Evropský parlament jsou příznaky útoků proti zbytkům partikularismu i triumfu čisté ekonomiky. Jestliže už na lokální loajalitu nezáleží, zbývá jedině ekonomická efektivita. Deutsche Bank, libru šterlinku i tradice a suverenitu, jež symbolizují, lze snadno odložit, bude-li společná evropská měna výhodnější.

Výsadním postavením ekonomiky si lze také přinejmenším zčásti vysvětlit všudypřítomnou ošklivost moderního života: obchody podobné skladištním halám, krabice kancelářských budov, středostavovští lidé oblečení jako vandráci, zánik dobrých mravů - estetika a kultura totiž nemají žádnou ekonomickou hodnotu.

V takové společnosti přestává být politika kolbištěm soupeřících náhledů na svět a stává se jen další formou směny. Sunić si zde hodně vypůjčuje od Carla Schmitta:

„O odlišných názorech už se nedebatuje - namísto toho společenské, finanční a hospodářské zájmové skupiny kalkulují své zájmy a na základě těchto výpočtů dospívají ke kompromisům a vytvářejí koalice.“

Z politiků se stávají kramáři. Pokusy o uplatňování skutečných odlišností v politické filozofii jen překáží a ruší „klid na práci.“

Člověk vytržený z prostředí své ukotvené kultury se stává nesmírně zranitelným. Ve společnosti ryzího individualismu však může identitu propůjčit jedině bohatství, takže chudí nemají vůbec nic a střední třída žije v neustálém strachu z této nicoty.

Ve zdravější společnosti má jednotlivec bez ohledu na vlastní ekonomický status jistý zájem na blahu celku, protože jde o společnost jedinečnou a navíc jeho. Dokonce může podobně jako **Nathan Hale** litovat, že má jenom jeden život, který může položit za svou zemi. Zdravá kultura vyrůstá na činech jednotlivců, které se jeví jako oběti, jež však jejich životu poskytují význam, historické ukotvení a vědomí identity – ať už jsou chudí či bohatí.

„Měkká“ totalita

Liberální individualismus tedy není síla, ale roztržštěnost. Podle hlasů z Nové pravice ponechává lidi bezbranné před „měkkou“ totalitou, jíž se tak dobře vede ve Spojených státech. **I bez většiny opatření zpravidla spojovaných s policejním státem se liberalismu daří vštěpovat a vynucovat pilíře své doktríny natolik úspěšně, že se lidé bojí vyslovit svůj názor na rasové otázky, imigraci, sociální stát, eugeniku, masovou demokracii, kulturu nebo třeba i zahraniční pomoc.** Nová pravice se tohoto typu totality zcela právem obává coby toho vůbec nejzákeřnějšího a nejnebezpečnějšího.

Dnes po smrti marxismu by se měla rozběhnout svobodná diskuse o platnosti jeho pojetí rovnosti, univerzalizmu a primátu ekonomického života. V Americe však žádná takováto debata neprobíhá. Jak říká Alain de Benoist:

„Pro liberály je velice snadné se této diskusi vyhnout - stačí diskvalifikovat protivníka...Útočí se na člověka samotného, nikoliv na jeho myšlenky a dílo.“

I v tomto Nová pravice spatřuje neklamné známky křesťanství: Nesouhlas s liberálními dogmaty je hříchem a nevěřící heretik zasluhuje věčné zatracení.

Mluvčí Nové pravice obvykle šance na svržení liberální hegemonie nevidí přespříliš optimisticky, jsou však ochotni bojovat až do posledního dechu. Jak to formuluje Sunic:

„Ať se moderní zřízení jeví sebezkaženěji, ať už bude ohrožení Evropy sebevětší a výsledek boje sebenejistější, podle Nové pravice přes to všechno stojí padnout za Evropu se ctí vojáka.“

Za měnovou unii samozřejmě nikdo krk nasazovat nebude. Nová pravice pociťuje odůvodněné obavy, že své podstaty zbavenou Evropu nakonec zahubí energičtější Neevropané, kteří si dosud uchovávají jistou míru kulturní a rasové paměti, za niž jsou ochotní umírat. Ani tyto národy však nejsou imunní před kontaminací vlastních kultur liberálními misionáři a už dnes utrpěly těžké ztráty.

Bitevní pole myšlenek

Nová pravice se rozhodla bojovat na bitevním poli idejí, jelikož za hlavní řídicí prvek směřování Evropy v konečném důsledku považuje vládnoucí intelektuální ovzduší.

Jak ostatně Sunić vysvětluje:

„Skutečnou hybnou silou za liberalismem a socialismem je kulturní hegemonie, která se ve vyšších patrech vzdělávacího a právního systému fakticky neseťká s odporem.“

Levice si vždy byla velmi dobře vědoma významu ovládnutí kultury a proto každý film, učebnice, výstava, televizní pořad či soudní rozhodnutí podporují doktrínu všeobecné rovnosti.

Podle Marxe utváří podobu kultury ekonomická struktura, **Nová pravice však dospěla k opačnému závěru: svobodu lze získat jedině vytvořením kontrakultury dostatečně energické na to, aby zlomila liberální monopol na myšlení našich lidí.** Tento proces je však v USA sotva v plenkách – čím vzdělanější totiž Američané jsou, tím bezmyšlenkovitěji jsou prosáklí liberálními dogmaty.

Tomislav Sunić nám předkládá velice důležitou knihu. Tato recenze se jen letmo dotkla zlomku bohatství myšlenek rozvedených v tuctech knih a časopisů, z nichž většina dosud není anglicky hovořícímu publiku k dispozici. Doktor Sunić pootvírá dveře k tomuto velkolepému, málo známému souboru poznání, které se přímo dotýká zásadních krizí dnešní doby.

Recenze Thomase Jacksona *The Struggle to Save the West* původně vyšla v časopise *American Renaissance*, roč. 3, č. 12 (prosinec, 1992) a poté přetištěna na stránkách *New European Conservative* 6. května 2012,